

68736/2026/KHK

Krajský úřad Královéhradeckého kraje**VAŠE ZNAČKA:****ZE DNE:****ČÍSLO JEDNACÍ:** KUKHK-MSZ-2026-15815-1**DATUM:** 31.7.2026**VYŘIZUJE:** Jana Mrkvičková**ODBOR:** majetkosprávní a krajský živnostenský úřad**ODDĚLENÍ:** majetkové**TELEFON:** +420601326638**E-MAIL:** jmrkvickova@khk.cz**POČET PŘÍLOH:** 1**SPISOVÝ ZNAK:** 54.1

Ministerstvo financí

Odbor 39 – správní činnosti

Letenská 15

118 10 Praha

ID datové schránky: xzeaauv

Žádost o metodické stanovisko

Vážení,

Krajský úřad Královéhradeckého kraje si Vás dovoluje požádat o poskytnutí metodického stanoviska k vybraným otázkám správy místních poplatků podle zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích (dále jen „zákon o místních poplatcích“), a zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád (dále jen „daňový řád“). Cílem této žádosti je sjednocení metodického a rozhodovacího postupu obecních úřadů a krajského úřadu při aplikaci uvedených právních předpisů, zejména v oblastech, kde se v praxi objevují rozdílné výklady či nejednotná správní praxe.

Tato žádost nesměřuje k posouzení rozpočtových dopadů na jednotlivé obce ani k hodnocení osobní odpovědnosti členů jejich orgánů či zaměstnanců. Zaměřuje se výhradně na výklad právních předpisů, metodické vedení a sjednocení postupů při správě místních poplatků, a to v rozsahu působnosti správních orgánů podle daňového řádu.

Obec Divec přijala obecně závaznou vyhlášku č. 2/2021, o místním poplatku za obecní systém odpadového hospodářství s účinností od 1. 1. 2022. Při jejich vyhlášení obec postupovala podle dosavadní právní úpravy, neboť k usnesení o vydání došlo na zasedání zastupitelstva dne 01.12.2021 a téhož dne byla vyvěšena na úřední desce.

S účinností od 1. 1. 2022 však nabyl účinnosti zákon č. 35/2021 Sb., o Sbírce právních předpisů územních samosprávních celků a některých správních úřadů, který zásadním způsobem změnil právní režim vyhlásování obecně závazných vyhlášek. Dle § 9 odst. 1 a 3 zákona č. 35/2021 Sb., o Sbírce právních předpisů územních samosprávních celků a některých správních úřadů měla obec za povinnost své dosavadní právní předpisy, tj. právní předpisy vydané před 1. lednem 2022, zveřejnit ve Sbírce do 3 let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona. Obec Divec obecně závaznou vyhlášku č. 2/2021, o místním poplatku za obecní systém odpadového hospodářství a ani Obecně závaznou vyhlášku č. 1/2020, o místním poplatku ze psů ve Sbírce právních předpisů nezveřejnila a tím pozbyly platnosti na počátku roku 2025.

Otázkou platnosti těchto obecně závazných vyhlášek se zabývalo rovněž Ministerstvo vnitra v rámci poskytnutí informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve sdělení č. j. MV-112193-4/ODK-2026, které přikládáme.

Dle sdělení pana starosty obec zveřejnila obsah přijatých obecně závazných vyhlášek na úřední desce v přesvědčení, že tím splnila zákonné podmínky jejich vyhlášení i pro poplatkov

období 2025 a následující. Obyvatelé byli s poplatkovou povinností seznámeni, místní poplatky hradili. Po celé rozhodné období obec nepřetržitě zajišťovala systém odpadového hospodářství ve stejném rozsahu jako v předchozích letech. Vybrané finanční prostředky byly průběžně použity na úhradu nákladů spojených se zajištěním této veřejné služby.

Pana starostu jsme upozornili na to, že předmětné obecně závazné vyhlášky nezakládají od 01.01.2025 právní titul pro vybírání místního poplatku.

Dosavadní právní závěr Krajského úřadu Královéhradeckého kraje:

- od 1. ledna 2025 nebyl dán právní titul pro vznik poplatkových povinností;
- dobrovolně uhrazené částky jsou s vysokou pravděpodobností přeplatky podle § 154 daňového řádu;
- obec musí z úřední povinnosti uvést evidenci daní do souladu se skutečným právním stavem;
- samotné vyplacení vratitelného přeplatku se při absenci zrušeného individuálního rozhodnutí pravděpodobně provede až na žádost poplatkového subjektu;
- soukromoprávní bezdůvodné obohacení bude pravděpodobně vyloučeno zvláštní veřejnoprávní úpravou přeplatku;
- případná nová OZV nemůže zpětně založit poplatkové povinnosti za roky 2025 a 2026.

Tomu odpovídá i dřívější stanovisko MF č. j. MF-12920/2020/3903-3: dobrovolnou platbu uskutečněnou poté, kdy již OZV nebylo možné aplikovat, MF posoudilo jako přeplatek, který se vrací na žádost, je-li vratitelný. [Stanovisko MF ze dne 12. 5. 2020](#)

Dovolujeme si Vás proto požádat o metodické stanovisko zejména k následujícím otázkám:

1. Vrácení z úřední povinnosti, nebo na žádost

Je správce poplatku povinen vratitelné přeplatky vzniklé úhradou částek v období, kdy na území obce neexistovala platná obecně závazná vyhláška zavádějící místní poplatek, vrátit poplatkovým subjektům z úřední povinnosti, anebo se postupuje podle § 155 odst. 1 písm. a) a § 155b odst. 1 daňového řádu a vratitelný přeplatek se vrací pouze na základě žádosti poplatkového subjektu?

2. Evidence přeplatku a jeho použití

Mají být částky dobrovolně uhrazené jako místní poplatek za období, v němž poplatková povinnost z důvodu absence platné obecně závazné vyhlášky vůbec nevznikla, evidovány na osobních daňových účtech jako přeplatky podle § 154 odst. 1 daňového řádu?

Lze takový přeplatek podle § 154 odst. 2 a 4 daňového řádu použít na úhradu skutečně existujících splatných nedoplatků téhož poplatkového subjektu? Za jakých podmínek může přeplatek zůstat evidován pro případ budoucí poplatkové povinnosti založené později platně vydanou obecně závaznou vyhláškou?

3. Vztah k bezdůvodnému obohacení

Představují uvedené platby přeplatek spravovaný a vypořádávaný výlučně podle daňového řádu, nebo jde o plnění bez právního důvodu, jehož vrácení se řídí právní úpravou bezdůvodného obohacení podle občanského zákoníku?

Pokud se uplatní oba právní režimy, jaký je jejich vzájemný vztah a který orgán je příslušný o nároku rozhodovat?

4. Darovací smlouvy

Je právně přípustné, aby obec s jednotlivými poplatkovými subjekty uzavírala darovací smlouvy, na jejichž základě by si obec ponechala částky původně uhrazené jako místní poplatek, ještě před jejich řádným zaevidováním a vypořádáním podle daňového řádu?

Lze již evidovaný vratitelný přeplatek přímo převést na soukromoprávní dar obci, nebo musí být nejprve vypořádán postupem podle daňového řádu a teprve poté může poplatkový subjekt na základě svobodné a informované vůle poskytnout obci samostatné soukromoprávní plnění?

5. Jiný metodicky doporučený postup

Doporučuje Ministerstvo financí v popsané situaci jiný právně správný a jednotný postup správce poplatku při opravě evidence poplatků, identifikaci přeplateků, vyrozumění poplatkových subjektů, vyřizování žádostí o vrácení přeplateků a jejich případném použití na jiné daňové povinnosti?

6. Předpis poplatku do evidence bez rozhodnutí

Jestliže správce poplatku v letech 2025 nebo 2026 v návaznosti na dobrovolnou úhradu předepsal poplatek do evidence poplatků postupem podle § 11 odst. 1 zákona o místních poplatcích, přestože neexistovala platná obecně závazná vyhláška zavádějící poplatek, jaká je právní povaha takového evidenčního vyměření a jakým procesním postupem má být napraveno?

Je správce poplatku povinen nesprávnou předpisnou položku odstranit z úřední povinnosti, a pokud ano, na základě jakého ustanovení a jakým úkonem?

Toto je podle mě nejdůležitější doplnění, protože stanovisko MF z roku 2020 vycházelo z tehdejší právní úpravy a nezabývalo se současným institutem vyměření předepsáním do evidence.

7. Vznik přeplatku a lhůta pro jeho vrácení

Ke kterému okamžiku v popsané situaci vzniká přeplatek pro účely § 160a daňového řádu – dnem přijetí každé jednotlivé platby, dnem jejího zaevidování na osobním daňovém účtu, nebo až dnem opravy nesprávné evidence správcem poplatku?

8. Informační povinnost obce

Je správce poplatku po zjištění, že po určité období vybíral částky bez existence poplatkové povinnosti, povinen z úřední povinnosti vhodným způsobem informovat identifikovatelné poplatkové subjekty o vzniku přeplatku a o možnosti požádat o jeho vrácení, přestože daňový řád výslovně nestanoví obecnou povinnost vracet takový přeplatek bez žádosti?

S pozdravem

Mgr. Ondřej Sykáček
vedoucí majetkového oddělení, odboru vnitra a krajský živnostenský úřad

Přílohy

Č.j. MV-112193-4/ODK-2026